

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Ke klamání spotřebitelů inzercí výrobků a služeb označených jako „zdarma“ a odpovědnost zprostředkovatelů prodeje za nekalou obchodní praktiku

Nejvyšší správní soud se v nedávné době ve věci sp. zn. 10 As 253/2020 a sp. zn. 10 As 294/2020 zabýval spory mezi cestovní agenturou a Českou obchodní inspekcí. Cestovní agentura inzerovala zájezdy do Řecka a Egyptu. V rámci inzerce použila sdělení: „dítě zdarma“. Přitom v rámci procesu objednávky zájezdů byl účastníkům účtován poplatek i za děti. Česká obchodní inspekce za jednání uložila cestovní agentuře pokuty z důvodu porušení zákazu používání nekalých obchodních praktik, přičemž Nejvyšší správní soud důvodnost pokut potvrdil. Nejvyšší správní soud navíc uvedl, že cestovní agentura je odpovědná i za nepravdivost marketingových sdělení, které jí připravila třetí strana – jelikož nepravdivé informování spotřebitele je objektivním deliktem.

Česká cestovní agentura nabízela na internetu zájezdy cestovních kanceláří. Zájezdy nepořádala, ale zprostředkovávala je a za daným účelem vedla i vlastní reklamní kampaň. Na svém internetovém obchodu inzerovala zájezdy společně s prohlášením „dítě zdarma“ u zájezdu do Egypta a „dítě do 12 let zdarma“ u zájezdu do Řecka. Poté, co zákazník zájezd vložil do svého objednávkového košíku a vyplnil i údaje o dítěti, byla mu cena automaticky navýšena o poplatek za dítě (4 900 Kč u zájezdu do Egypta, resp. 7 800 Kč u zájezdu do Řecka). Za uvedené jednání byly cestovní agentuře Českou obchodní inspekcí uloženy pokuty z důvodu použití klamavých obchodních praktik ve smyslu § 5 odst. 1 zákona č. [634/1992](#) Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „ZOS“).

V rámci správního a soudního řízení cestovní agentura argumentovala neoprávněností uložení pokuty, jelikož neměla být posuzována jako prodávající ve smyslu § 2 odst. 1 písm. b) ZOS, který může být ve smyslu § 24 odst. 1 ZOS sankcionován za použití nekalé obchodní praktiky (za což agentura sankcionována byla) a navíc klamavé informace o dítěti zdarma pouze převzala od cestovní kanceláře, nevytvořila je sama. Správní orgán i soudy dospěly k závěru, že: **„Prodávajícím je pro účely ZOS jak podnikatel, který prodává věci nebo jiné hodnoty určené k nabídce spotřebiteli, tak podnikatel, který poskytuje služby, a který by byl v rámci soukromého práva označován jinak. Osobou odpovídající za řádné plnění povinností dle tohoto zákona tak bude nejen klasický prodejce výrobků, ale rovněž i další podnikatelé včetně cestovních kanceláří a cestovních agentur, slevových portálů, bezpečnostních agentur, přestože mohou být regulovány i dalšími veřejnými předpisy, které jím stanovují další povinnosti.“** [\[1\]](#)

Pokud se podnikatel rozhodne inzerovat výrobky nebo služby zdarma, musí se pro spotřebitele jednat o skutečně bezplatnou nabídku. Při hodnocení nákladů, které by mohl v souvislosti s bezplatnou nabídkou hradit spotřebitel, je možné vyjít z písm. s) příloha č. 1 ZOS (tzv. černé listiny klamavých obchodních praktik), dle kterého je klamavou obchodní praktikou, pokud prodávající „uvádí u výrobku nebo služby slova „gratis“, „zdarma“, „bezplatně“ nebo slova podobného významu, pokud spotřebitel **musí za výrobek nebo službu vynaložit jakékoli náklady, s výjimkou nezbytných nákladů spojených s reakcí na obchodní praktiku, s převzetím nebo doručením věci.**“[\[2\]](#)

Při hodnocení oprávněnosti účtování jiných nákladů (než nákladů na reakci a dopravu) lze aplikovat

závěry rozsudku Soudního dvora EU ve věci C-428/11: „Je nerozhodné, že náklady uložené spotřebiteli, jako je cena poštovní známky, jsou zanedbatelné oproti hodnotě ceny nebo z nich obchodníkovi neplyne žádný zisk...Je také nerozhodné, že k získání ceny může dojít několika způsoby navrženými spotřebiteli obchodníkem, z nichž alespoň jeden je bezplatný, pokud jeden nebo více navržených způsobů předpokládá, že spotřebitel ponese náklady, aby se informoval o ceně nebo o způsobech jejího převzetí.“ Z rozsudku Soudního dvora EU lze dovodit, že u nabídek zboží nebo služeb „zdarma“ nesmí podnikatel na spotřebitele přenášet žádné náklady (mimo výše uvedených), které v souvislosti s poskytnutím zboží nebo služby má. I Krajský soud v Českých Budějovicích sp. zn. 57 A 35/2019 k prohlášení „dítě zdarma“ resp. „dítě do 12 let zdarma“ uvedl, že „konkrétní spotřebitel totiž uvedený údaj bude jistě vnímat tak, že vždy dítě není zpoplatněno.“ Při posuzování marketingových sdělení je vždy důležité posuzovat, jak sdělení vnímá průměrný spotřebitel, nikoli to, jak jej zamýšlí podnikatel.

Závěr

Při nabízení zboží nebo služeb zdarma musí jít o skutečně bezplatné poskytnutí zboží nebo služby. Podnikatel nesmí na zákazníka přenášet žádné své náklady s výjimkou nezbytných nákladů spojených s reakcí na obchodní praktiku (např. náklady zákazníka na tel. hovor dle jeho tarifu) nebo s převzetím nebo doručením věci. Jiné náklady, které podnikatel v souvislosti s poskytnutím zboží nebo služby „zdarma“ má (např. náklady na pořízení zboží nebo náklady na přepravu spotřebitele do destinace), na spotřebitele přenášet nesmí. Sankce za klamavou obchodní praktiku při nepravdivém informování o službě nebo zboží „zdarma“ může být uložena podnikateli nezávisle na tom, zda je přímo prodávajícím zboží nebo služby nebo zda takovou službu pouze zprostředkovává.

Mgr. Alexandr Liolias,
advokát

LEGALITÉ
LAWYERS

[LEGALITÉ advokátní kancelář s.r.o.](#)

Václavská 12
120 00 Praha 2

Tel.: +420 222 200 700
e-mail: office@legalite.cz

[1] Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích sp. zn. 57 A 35/2019

[2] Obdobný příklad klamavé obchodní praktiky obsahuje i směrnice Evropského parlamentu a Rady 2005/29/ES o nekalých obchodních praktikách v příloze č. 1 bodu 20: „Popis produktu slovy „gratis“, „zdarma“, „bezplatně“ a podobnými, pokud musí spotřebitel zaplatit jakékoli jiné náklady, než jen nevyhnutelné náklady spojené s reakcí na obchodní praktiku a s vyzvednutím nebo doručením věci.“

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Právní aspekty terapie psychedeliky](#)
- [Význam sportovních pravidel při posuzování odpovědnosti sportovců za sportovní úrazy](#)
- [Okamžité zrušení pracovního poměru učiněné z „opatrnosti“ zaměstnavatele ve světle judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Výroční zpráva ÚOOÚ za rok 2025: nové regulační priority v oblasti ochrany osobních údajů](#)
- [Vadné nařízení vlády č. 493/2025 Sb. a dopady fixace limitů drobných oprav na pronajímatele](#)
- [Nařízení PPWR: cesta do pekla dlážděná dobrými úmysly](#)
- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)